

Flekkefjord kirkelige fellestråd

Anna Wahlsgt 5
4400 Flekkefjord
Org.nr 976992776

06.06.2024

Møtereferat nr 3 2024 Flekkefjord kirkelige fellestråd

Tid: Torsdag 6.juni. kl 13.45

Sted: Kirkekontoret

Medlem	Funksjon	Innkalt	Tilstede	Personlig vara	Funksjon	Innkalt	Tilstede
John Eivind Marstad	Leder	x	x	Sverre Jakobsen	Geist.repr.	X (meldt forfall)	
Alf Ulland	medlem	x	x	Torbjørn Eiken Olsen	medlem	X	
Sigbjørn Birkeland	medlem	x	x	Anne Marie Njerve	medlem	X	X
Edmund Birkeland	medlem	X		Per S. Stordrange	Valgt Kom. repr	X	
Kjell Peder Nedland	Nestleder	x	x	Audun Hovland	medlem	X	X
Fredrik Arnstad	Varamedlem for Jakobsen	x meldt forfall		Stein Jarle Rafoss	Sekretær	X	X
Lars Thore Larsen	Varamedlem for Olsen	X					

Åpning Stein Jarle Rafoss

Orienteringer

- ✓ Status nytt kirkesenter
- ✓ Status sprinkleranlegg Hidra kirke.
- ✓ Projektor Bakke kirke.
- ✓ Befaring med kommunen mht gravplasser.
- ✓ Skifte av kirkeverge.

Saksliste:

FKR 10/2024 Godkjenning av denne møteinnkalling og møtereferat fra møte 22.04.24

FKR 11/2024 Redegjørelse om årsaker til overskridelse av prosjekt for uteområde rund Flekkefjord kirke.

FKR 12/2024 Konsekvenser for oppstart av prosjekter for fellestrådet etter revidert statlig plan for større vedlikehold av listeførte kirker.

FKR 13/2024 Møteplan.

Etter møtet blir det befaringsrunde på kirkebygg inkludert pizza. Program kommer.

Flekkefjord den 06.06.2024

John Eivind Marstad
Leder

Stein Jarle Rafoss
Kirkeverge

FKR 10/2024 Godkjenning av møteinnkalling og av møtereferat fra møte 22.04.2024.

Saksbehandler: STEIN JARLE RAFOSS

Saken gjelder:

Møteinnkalling og møtereferatet skal godkjennes.

Forslag til vedtak:

Møteinnkalling av 30.05.2024 og møtereferat fra 22.04.2024 godkjennes uten merknader.

FKR 07/2024

Redegjørelse om årsaker til overskridelse av prosjekt for uteområde rund Flekkefjord kirke.

Saksbehandler: STEIN JARLE RAFOSS

Saken gjelder:

Fellesrådet skal ta stilling til kirkevergens redegjørelse om årsaker til kostnadsoverskridelse for prosjektet med opparbeiding av området rundt Flekkefjord kirke.

Saksbehandling

Fellesrådet vedtok som en del av regnskapsvedtaket for 2024 flg:

- *Fellesrådet tar til etterretning at prosjekt 41607 Uteområdet rundt Flekkefjord kirke ble betydelig mer kostbart enn opprinnelig budsjett. Fellesrådet ber kirkevergen utarbeide en redegjørelse for årsakene til overskridelsen med særlig vekt på læringsmomenter.*

Det vedlegges en bilagsoversikt for prosjektet som viser at kostnadene kan oppsummeres slik:

- Overvåkning av NIKU - offentlig godkjenning og konsulent kr 111.600,-
- Planter - belysning - flaggstenger kr 135.000,-
- Fakturaer fra Kvina Maskin (se vedlegg) kr 1.054.000,-
- Sum ca kr 1.300.000,- (samlet kostnad inkludert mindre kostnader i 2022)

Fellesrådets budsjett på kr 700.000,- ble revidert 16.10.23 til kr 1.231.000,- og den 27.11.23 til kr 1.298.000,- for 2023.

Det er foretatt en gjennomgang sammen med entreprenør Kvina Maskin av deres fakturaer.

Faktura	Overvåkning drenering og klargjøring	Mur	Kantsteiner. skifer	Steinlegging	Pullerter - sykkelstativer
1 8301	kr 254.000				
2 8456		kr 214.000,-			
3 8656		kr 133.000,-			
4 8768		kr 42.000,-	kr 150.000,-		
5 8868			kr 146.000,-		
6 9053				kr 45.000,-	
7 9395					kr 69.500,-

Prosjektet er et langdrygt prosjekt, der siste kalkyle er fra 13.10.22. på Kvina Maskin sin del var på kr 479.000,-. Med NIKU overvåkning på kr 120.000,- og belysning kr 100.000,- gav det et samlet anslag på kr 700.000,-.

Det ble fra fellesrådet sendt til kommunen i okt 22 et sterkt ønske om gjennomføring av prosjektet og at de kr 300.000,- var en minimumssum for at Fellesrådet skulle gjennomføre prosjektet. (Utenom normal kommunal budsjettbehandling)

En detaljert tiltaksliste med massebeskrivelse og ansvarsfordeling ble utarbeidet. Entreprenør gav beskjed om at dette er mer omfattende enn det som budsjettunderlaget var basert på.

- Graving under overvåkning ble utført fra 24.april.
- En god del av dette ble vurdert til at det måtte graves på igjen, fordi en verken kunne ha mange store hull (for trær og pullerter) og heller ikke kunne det se ut som en «slagmark» til 17.mai.
- Arbeidet med dreneringsrør på nordsiden var mer omfattende, men er nå ført til kum i det nordøstre hjørnet.
- Det ble fra arkitekt satt kvalitetskrav til mur mht steinstørrelse, fugebredde og variasjon. En vinkelhammer ved inngang måtte settes på nytt for å få samsvar på begge sider. Det ble brukt tid for å finne stein som var god nok. Muren ble dermed bortimot kr 400,000,- istedenfor kr 200.000,-. Budsjettprisen inneholdt nok ikke krav til fuger i både side og topp.
- I arbeidene med bed ble det en del arbeid med kantstein, som i etterkant måtte fjernes og omarbeides for å samsvare med arkitekts sin forståelse.
- Eksisterende skiferheller mot sørvest hadde feil helning og det samlet seg alltid vann der. Det ble vedtatt å ta dette opp og legge ny skifergang.
- Noe av bygartners plantevalg ble ikke akseptert og nye måtte kjøpes inn.
- Det ble valgt å kjøpe inn 2 nye flaggstenger som ikke var inkludert i plan.

Det er tatt med det arbeidet som ble vurdert som nødvendig og som krever maskin. Det er noen elementer som informasjonstavler – de gamle gravsteiner – og bord og stoler – som vil gjøre området mer komplett – som ikke ble kjøpt inn.

Kort historikk av hovedtrekk for fellesrådet som råd sin behandling av prosjektet.

- 2012. Overordnet planarbeid igangsatt etter at Fl.fjord sparebank gav en jubileumsgave til kommunen på kr 175.000,- til forskjønning av Flekkefjord. Ny trapp mot øst og opprusting rundt minnestøtten ble utført for disse midler.
- 2016. Prosjektgruppen med rådmann som prosjekteier avsluttet sitt arbeid. Konklusjon var at det nå var en overordnet godkjent plan, som det ikke fantes midler til å gjennomføre. (se vedlagt siste referat)
- 2017. Kommunen overførte kr 400.000,- som skulle brukes til å gjennomføre deler av plan.
- 2018. Fellesrådet søkte i sak 22/18 om kr 500.000,- til mur og kr 600.000,- til resterende oppjustering og belysning av god kvalitet. Sprinkling Hidra ble prioritert av kommune.
- 2020. Søknad om delvis gjennomføring uten mur ble sendt og ikke godkjent. Landskapsarkitekt Svalastog arbeidet her i pandemitiden og ble brukt til minnelund og til forbedre søknad og denne planen.

- 2021. I sak 6/21 ble en endret plan vedtatt av Fellesrådet, med vedtak om at mur og dreneringsarbeid rundt kirken skulle prioriteres.
- 2022. Revidert søknad sendt og ble godkjent. Krav til NIKU overvåkning til et budsjett på kr 120.000,- ble mottatt i oktober. Det medførte at det som ville gi minst totale kostnader var om prosjektet ble gjennomført i sin helhet, og ikke i tråd med vedtak i sak 6/21. Byggemelding ble godkjent.
- 2022. Fellesrådet behandlet 24.okt behandlet i sak 24/22 en henvendelse til kommunen. Kommunen fikk den med som tilleggs sak og bevilget kr 300.000,- ekstra. (se vedlegg)
- 2023. Byggearbeid igangsatt i mai 23 og sluttført i des.23.

Byggearbeidet ble fulgt opp rimelig tett av kirkeverge. Det var fortløpende avklaringer og avgjørelser som ble tatt. Heldigvis var det stans i 3 av ferieukene, mens i den fjerde uken deltok kirkevergen flere ganger på befaring og avklaring. Spesielt for muren mot sør hadde entreprenør vanskelig med å finne stein av den størrelse som arkitekt ønsket. Når fakturaer kom fra juli og utover så var en klar over at overskridelsen ville være betydelig. Fellesrådet ble informert om det.

Kirkevergen valgte at det var totaløkonomisk best å få utført alt det arbeid som krever gravmaskin inn på området. Den eksisterende skifergang mot sørvest, ble tatt bort og lagt på nytt, for å unngå dreneringsproblem.

Det som er utelatt er å gjøre noe med de gamle gravsteiner langs veggen, informasjonstavler og border og benker. Det er vurdert kan gjennomføres ved eksterne midler fra kommune.

Prosjektet er således ikke felt ferdig iht plan, men disse elementer var heller ikke med i noe budsjett.

Hva er så læringsmomentene?

Det er før oppstart og klarsignal at oppdragsgiver best kan sikre seg.

Hovedspørsmålet som bør stilles er:

Hvilken risiko er det i prosjektet?

Hvilke andre spørsmål som skal stilles vil være avhengig av prosjektets risikovurdering. Risikoen er lav dersom prosjektet kan beskrives detaljert, tilbud på fast pris kan innhentes og det er liten fare for at ukjente forhold kan dukke opp underveis i prosjektet. Dersom noe av dette ikke er mulig vil alle prosjekt han en grad av risiko.

En matrise for organisering kan være.

Lav risiko (mindre feilmargin enn kr 100.000,-)	Middels risiko (feilmargin mellom kr 100.000- til kr 300.000,-)	Høy risiko (feilmargin større enn kr 300.000,-)
Kirkeverge prosjektleder og tar valgene.	Bruk av prosjektgruppe vurderes og bestemmes av fellesrådet	Byggekomite eller styringsgruppe etableres.
	Bruk av ekstern konsulent vurderes og bestemmes av fellesrådet	Ekstern fagkonsulent og evt prosjektleder engasjeres.

Valg av entrepriseform er uavhengig av risiko alltid en vurdering som i stor grad kan påvirke total kostnad.

Krav til offentlige innkjøp har medført at bruk av rammeavtaler lettere gjør det mulig å få gjennomført tiltak raskt. Det kan gå på bekostning av forarbeidet til prosjektet. Det trenger ikke gjøres så grundig som dersom det skal sendes ut til konkurranse.

I dette tilfellet var erfaringen fra minnelund veldig god i både kvalitet og pris. I slike tilfeller spares det på brukes av ekstern konsulent og anbuds kostnader.

Budsjett og tilgang på midler.

Det må foreligge et budsjett som underlag for bevilgning av midler. Dersom budsjettet er for høyt så er det vanskeligere å få kommunale midler, og er det for lavt så er det stor risiko for overskridelse. Her i dette tilfellet så var budsjettet fra okt. 22 for lavt. Det hadde ikke rom for noe uforutsett, og det var ikke spesifisert noe spesielt om kvalitet, og det var ikke et egentlig møte med entreprenør som hadde gitt «tilbudet».

Bruk av konsulent/arkitekt/ekstern prosjektleder

Det er i de fleste tilfeller personavhengig av hvem som er kirkeverge og de som kan engasjeres som eksperter, om hvilken organisering som egner seg.. Når det er brukt arkitekt og det som er godkjent er avklart, så er det en avveining om i hvor stor grad byggherre kan gjøre endringer etter det. I dette tilfellet var underlaget tegninger i liten målestokk, med en spesifisert tiltaksliste som kom før byggestart, men etter at budsjetter var ferdige.

Prosjektets lengde og valg av prosjektalternativ er en risikofaktor.

Mange av de kirkelige prosjekter er avhengig av å bli godkjent av sentrale myndigheter. Det tar gjerne lang tid. I mange tilfeller er det en hovedtanke eller løsning som skal gjennomføres. De detaljklaringer som trengs er det ikke full oversikt når budsjettunderlag for finansiering utarbeides. Det er krevende både for kirkeverge og skiftende fellesråd å være helt oppdatert i slike prosjekter. Dette prosjektet startet i 2012 og det gikk 11 år før det ble ferdigstilt. Det gikk 6 år fra de kr 400.000,- ble overført fra kommune til de ble brukt. Dersom de hadde blitt brukt til det nordøstre området pluss drenering rundt kirken, men uten mur, med noe beplantning og benker, så ville midlene antagelig vært tilstrekkelige.

Offentlig eller kirkelig prosjekt?

Dette er i stor grad et offentlig prosjekt i og med kirkens beliggenhet. I og med at det er kommunen som skal finansiere slike prosjekter, så kunne kommunen vært involvert i en prosjektgruppe. Hensikten med en slik organisering ville vært at ansvaret for saldering av prosjektet ikke var på fellesrådet, men på kommunen. I dette tilfellet påtok fellesrådet seg et finansieringsansvar som kanskje ikke var nødvendig om dette spørsmål hadde vært fremmet som en sak.

Møtebehandling:

Fellesrådet drøfter saken og har spørsmålsrunde i den grad det ønskes.

Forslag til vedtak:

Ettersom fellesrådet i sitt vedtak har tatt til etterretning selve overskridelsen, velges det å fremme et forslag til vedtak.

Fellesrådet tar redegjørelsen til etterretning og vil at det skal innføres flg læringsmoment for alle prosjekter med budsjett større enn kr 100.000,- eks mva

1. Risikovurdering mht kostnadsoverskridelse utføres som grunnlag for valg av organisering. (jfr matrise i saksutredning)
2. Budsjettvurdering mht kvalitet utføres som grunnlag for søknad om tilgang på midler.
3. Vurdering om hvorvidt bruk av ekstern ekspertise på fag og/eller prosjektstyring er fornuftig.
4. Valg av entreprisform.

Kirkeverge legger frem til rådsleder sin vurdering av ovenstående punkt. Rådsleder vurderer om det krever rådsbehandling før prosjektet formelt kan starte.

Vedtak

Fellesrådet tar redegjørelsen til etterretning og vil at det skal innføres læringsmomenter. Selve formuleringen av læringsmomenter utsettes til neste møte.

FKR 12/2024 Konsekvenser for oppstart av prosjekter for fellesrådet etter revidert statlig plan for større vedlikehold av listeførte kirker.

Saksbehandler: STEIN JARLE RAFOSS

Saken gjelder:

Fellesrådet bør vurdere om oppstart av prosjekt for rehabilitering Hidra kirke skal avvendes i påvente av mulighet for 50% statlig støtte.

Saksbehandling.

Det nye kirkebevaringsprogrammet omfatter våre fire kirker.

Nå er prosentsatsen for statlig tilskudd økt til 50%.

[Bevaringsprogrammet: Staten øker sin andel til 50 prosent \(ka.no\)](#)

Det gjør det aktuelt å søke på. Søknadsfrist for 2024 er ikke satt, men uoffisiell informasjon tilsier at det kan komme allerede i august 2024.

Hidra kirke utvendig er et nødvendig, men risikabelt prosjekt. Bevaringsprogrammet er for nye prosjekter. Derfor er det aktuelt å ta stilling til om oppstart skal utsettes til en søknad om statlig andel er sendt og behandlet.

Forslag til vedtak:

- Fysisk oppstart av utvendig rehabilitering av Hidra kirke utsettes i påvente av en søknad om delvis statlig finansiering er behandlet.
- Det klargjøres underlag for søknad som inkluderer en stor sikkerhetsmargin for budsjettbeløp.

Vedtak:

Fysisk oppstart av utvendig rehabilitering av Hidra kirke utsettes i påvente av en søknad om delvis statlig finansiering er behandlet. (Jfr 2.kulepkt i vedtak 04/24)

FKR 13/2024 Møteplan.

Saksbehandler: STEIN JARLE RAFOSS

Saken gjelder:

Fellesrådet kan vedta møteplan for høsten.

Saksbehandling.

Det bør være et møte i august med ny kirkeverge og der innspill til kommunens økonomi og budsjettbehandling vedtas.

Vedtak:

Møtetidspkt endres til kl 19.00.

29.aug er første møtedato

29.oktober

19. november